

Nagyméretarányú térképezés 10.

A földmérési és térképészeti tevékenység általános feltételei

Dr. Vincze , László

Nagyméretarányú térképezés 10. : A földmérési és térképészeti tevékenység általános feltételei

Dr. Vincze , László

Lektor : Dr. Hankó , András

Ez a modul a TÁMOP - 4.1.2-08/1/A-2009-0027 „Tananyagfejlesztéssel a GEO-ért” projekt keretében készült. A projektet az Európai Unió és a Magyar Állam 44 706 488 Ft összegben támogatta.

v 1.0

Publication date 2010

Szerzői jog © 2010 Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar

Kivonat

A modul a földmérési és térképészeti tevékenységgel kapcsolatos általános ismereteket foglalja össze a vonatkozó és érvényes jogszabályok alapján. Meg kell azonban jegyezni, hogy e jogszabályok módosítások előtt állnak és ha nem is gyökeresen, de szövegszerűen bizonyos változások várhatóak ezek következtében a módosulás után.

Jelen szellemi terméket a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény védi. Egészének vagy részeinek másolása, felhasználás kizárólag a szerző írásos engedélyével lehetséges.

Tartalom

10. A földmérési és térképészeti tevékenység általános feltételei	1
1. 10.1 Bevezetés	1
2. 10.2 A földügyi szakirányítás és a geodéziai koordináció	1
2.1. 10.2.1 A földügyi szakterület és kapcsolatai	2
2.2. 10.2.2 Az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztálya (FVM FTF)	3
3. 10.3 A földmérési és térképészeti koordináció és szakfelügyelet	4
3.1. 10.3.1 Történeti előzmények, fontosabb állomások, vonatkozó szabályozások	4
3.2. 10.3.2 A földmérési szakfelügyelet feladatai	5
4. 10.4 A sajátos célú földmérési és térképészeti tevékenység koordinációja	5
4.1. 10.4.1 A földmérési és térképészeti munkák kötelező bejelentése	6
4.2. 10.4.2 Munkarész benyújtási kötelezettség	8
5. 10.5 A földmérési tevékenység folytatásának feltételei	8
5.1. 10.5.1 Jogosultság és szakképzettség	8
5.2. 10.5.2 A földmérési és térképészeti szakképzettség	9
5.3. 10.5.3 Az ingatlanrendező földmérői minősítés	9
5.4. 10.5.4 A földmérő igazolvány	10
5.5. 10.5.5 A földmérési munka végzése	11
6. 10.6 Az építészeti-műszaki tervezési jogosultság	12
7. 10.7 Összefoglalás, ellenőrző kérdések	12

A táblázatok listája

10.1. A földügyi szakterület közelmúltbéli kapcsolódási pontjai más szervekkel, intézményekkel ... 2

10. fejezet - A földmérési és térképészeti tevékenység általános feltételei

1. 10.1 Bevezetés

A földmérő-földrendező hallgatók számára nemcsak a földmérési alaptérképek jellemzőinek és előállítási módjának megismerése a fontos, de – ezekre az ismeretekre támaszkodva – ismerniük kell az alapadatok változási dokumentációit és azok átvezetésének folyamatát, feladatit, feltételeit is.

A földmérés- földrendezés gyakorlati művelését folytató szakemberek nem nélkülözhetik azon a feladatok körének és végrehajtásának ismeretét, amelyek az alaptérképen és az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatok változásainak követésével (vezetésével) kapcsolatosak. Ezek, az ún. „sajátos célú” földmérési és térképészeti tevékenység körébe tartozó munkafeladatok alkotják az egyik csoportot. A sajátos célú földmérési munkáknak egy másik csoportja a mérnökgeodézia feladatkörébe tartozik (ezekkel külön tantárgyban foglalkozunk). Ugyancsak nem tárgyaljuk a kifejezetten térképészeti (kartográfiai) munkákat.

A félévi tananyag elsajátításához nemcsak a Nagyméretarányú térképezés I. tantárgyban megismertek, de a Geometria, Geodézia, Információ-technológiai ismeretek is fontosak. Különösen a geodéziai számítások ismerete szükséges, mert a tananyag keretében részben felhasználjuk a korábban megtanult algoritmusokat, részben ezekre építve további számítási lehetőségeket sajátítunk el.

A modulból megismeri:

- a földmérési és térképészeti tevékenység fogalomkörét,
- a munkák koordinációjának és szakfelügyeletének rendszerét, elveit, követelményeit,
- a földmérési tevékenység folytatásának feltételeit.

A tananyag elsajátítása után képes lesz:

- elhelyezni a szakterületen belüli részfeladatokat,
- megérteni az egységesség és koordináció szükségességét és feltételeit,
- felismerni a különféle szakképzettségek és jogosultságok közötti különbségeket és fontosságát.

2. 10.2 A földügyi szakirányítás és a geodéziai koordináció

A földmérés és térképészet olyan közhasznú szolgáltató tevékenység, amely a Föld felszínének (illetve felszín alatti létesítmények) meghatározott tartalmi és pontossági követelményeknek megfelelően valóság-hű ábrázolását eredményezi: műszaki, jogi, igazgatási, kulturális és tudományos igények kielégítése céljából. A feladatok végrehajtásában a legkülönbözőbb szükségletek és érdekek kielégítésére specializálódtak a vállalatok, vállalkozások, más szervek és intézmények: országos tevékenységi körű egységektől helyi kis bázisokig. Tevékenységük nemzetgazdasági szintű, optimális összehangolását és szakfelügyeleti irányítását a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter az FVM Földügyi és Térinformatikai (korábban: Térképészeti) Főosztálya (FVM FTF) *úttján* látja el.

A földmérési munkák körét a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996 évi LXXVI tv-ben megfogalmazottak szerint, alapvetően kétféle csoportosításban lehet tárgyalni:

1. *állami alapmunkák* és
2. egyéb, *sajátos célú* földmérési és térképészeti *munkák* .

Ez a csoportosítás magában foglalja az irányítás alapvető formáit is: ugyanis az állami alapmunkák készíttetésével és a munkarészek tárolásával, adatszolgáltatásával kapcsolatos tennivalók a *közvetlen* szakági feladatok; míg az egyéb, sajátos célokat kielégítő geodéziai munkák *közvetett* szakmai (szakfelügyeleti) irányítás alá tartoznak. Ez utóbbit *általában nem* az FVM-FTF (újabbban: VM FF) felügyelete alá tartozó szervek, sokszor magánvállalkozások, illetve - arra jogosult - magánszemélyek végzik.

A földmérési és térképészeti munkák egységessége érdekében a szabályozottság megteremtése és érvényesítése az *Állami Földmérés* legalapvetőbb feladata. E feltételek segítségével valósítható meg szükségszerűen az egymásra épített tervszerű földmérési tevékenység. Ezt a feladatot az állami földmérés *hatósági* szervei az 1. ábra szerinti **irányítási és szakfelügyeleti rendszer** segítségével oldják meg. Az ábrából az is kitűnik, hogy a földmérési tevékenység gyakran összefonódik más szakterületekkel, így a munkák végrehajtásakor ezek idevágó szabályait is ismerni szükséges (az ábrában az ún. „*Állami földmérés*” szerveit sárga, illetve szürke háttérben szerepeltetjük).

Meg kell jegyeznünk, hogy a táblázatban - az áttekinthetőség végett - csak a legfontosabb *intézményei és főbb feladatai* szerepelnek. Így kimaradt pl. a megyei Talajvédelmi Szolgálatok, az FVM-ben (ma: Vidékfejlesztési minisztérium: VM) korábban működött Erdészeti Hivatal, a korábbi Környezetvédelmi és Vízügyi minisztérium egyes szervei, stb. De talán éppen ettől válik áttekinthetővé és megjegyezhetővé a kapcsolatrendszer. Természetesen az említett intézményekre a vonatkozó hivatkozásokat a továbbiakban megtesszük.

2.1. 10.2.1 A földügyi szakterület és kapcsolatai

10.1. táblázat - A földügyi szakterület közelmúltbéli kapcsolódási pontjai más szervekkel, intézményekkel

BM/ÖTM/ jogutódjai		FVM /VM		Egyéb tárcák és intézmények
Megyei Közigazgatási Hivatal	Földművelés- ügyi Hivatal	Földügyi és Térképészeti Főosztály		Országos szervezetek
- igazgatás	(megyéenként)	Földhivatalok	FÖMI + NKP Kft	Bíróságok
- műszak/ ép. Ügy	- földrendezés	Megyei (fővárosi)	- Alapponthálózat	Ügyészségek
Megyei, városi Települési Önkormányzatok	- földkiadás - földhaszno- sítás	Körzeti /kerületi, kirendeltségek	- Országhatár- mérések - Adat- és térkép- tár	ÁVRT- KVSZ
Műszaki/építés-ügyi szakterület		- Ingatlan- nyilvántartás	- Kutatás-fejlesz- tés	(MEH)
- Rendezési tervek	OKKH- KKF (1992-) Kárpótlások,	- Földminősítés	- TAKAROS KTCs	Nemzeti földalap
-Telekalakítási engedélyek	tagi kiosztások	- Földmérés, telekalakítás	- DAT készítés lebonyolítása	

(korábban)				
- Tertületfelhasználási engedély		- Földvédelem, földminősítés, földhasználat stb.	- Légi- és űrfelv.	
	(FVM/VM)		- Digitális topogr. térkép	
Igazgatási szakterület	- földhasználat,			
- Általános igazgatási ügyek	- földalapú támogatások			
- Kisajátítási eljárás lefolyt.				
Önkorm. tul.- és vagyonkezelők				
- közműnyilvántartás kezelése				
- vagyonkataszter felfektetése				
Önkormányzati információs rendszerek				
(Településirányítási célokra)				

2.2. 10.2.2 Az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztálya (FVM FTF)

Az 1. modulban leírtak szerint a közelmúltig az FVM (ma: Vidékfejlesztési Minisztérium: **VM**) keretében a Földügyi és Térinformatikai (ezt megelőzően: Térképészeti) Főosztálya Főosztály (a továbbiakban: VM FF, mint **F** öldügyi **F** őosztály), mint a földmérési és térképészeti tevékenység legfőbb irányítója látta és látja el a hatáskörébe tartozó *földügyi* szakágazati:

- tervező (szervező),
- rendelkező,
- irányító és
- ellenőrző

feladatokat.

A földmérés és térképészet tekintetében kizárólagos hatáskörébe tartozik:

- az állami alaplunkák irányítása és koordinálása az országban jelentkező nagyobb földmérési igények összehangolása az állami alaplunkákkal;

- a szakmai szabályozások (minden földmérési munkát végző szerve kötelező érvényű) kiadása;
- a bejelentési kötelezettség alá tartozó földmérési és térképészeti munkák koordinálásának elvi irányítása és operatív szervei útján azok végrehajtásának ellenőrzése;
- más tárcák alá tartozó földmérési és térképészeti munkát végző szervek szakfelügyelete;
- a különféle térképek kiadása.
- egyéb hatásköri feladatként ellátja:
 - az ágazati tudományos kutatói munka irányítását és koordinálását;
 - a geodéziai és kartográfiai termékek szolgáltatásának irányításával, és az ármegállapítással kapcsolatos központi szakmai feladatokat, valamint
 - a nemzetközi együttműködés keretében végzendő feladatokat, adott esetben a Honvédelmi Minisztériummal (HM) koordinálva.

3. 10.3 A földmérési és térképészeti koordináció és szakfelügyelet

3.1. 10.3.1 Történeti előzmények, fontosabb állomások, vonatkozó szabályozások

Bár a földmérési tevékenység – mint láttuk – a kezdetektől fogva jól szabályozott tevékenység volt, de a *különféle célú* földmérési munkák **koordinálása érdekében** mintegy 60 évre tehető a *koncentrált szakfelügyeleti* szabályozási tevékenység. Ennek legfőbb ismérvei a következők voltak:

1.) 1953-tól elrendelték a sajátos célú geodéziai munkák

- kötelező bejelentését és
- az állami földmérés akkori szervezetéhez (ÁFTH) történő benyújtási kötelezettségét.

A koordinálás elsődleges célja a felesleges és párhuzamos munkavégzés elkerülése volt.

2.) A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1969 évi 12/1969 Korm. sz. rendelet (és végrehajtási rendeletei) mindezt egységesítette és kialakította a földmérési szakfelügyeleti rendszert.

3.) A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI törvény (a továbbiakban: Fttv ; és végrehajtási rendeletei) megerősítette a korábbi szabályokat (úgy helyezte hatályon kívül a korábbiakat, hogy a legtöbb "erényüket" magába foglalta).

4.) Bár nem közvetlenül, de mindenkor meghatározó jelleggel bírnak az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó szabályok is a földmérési feladatok végrehajtására. **Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI tv.** [4] – a térképet is érintő változások bejelentési kötelezettségének elrendelésére, illetve változási vázrajz benyújtás kötelezettségére vonatkozó előírásával – erősíti a földmérési koordináció feladatkörének megvalósulását.

Az ingatlan-nyilvántartási jogszabályokat a földmérési előírásokkal párhuzamosan be kell tartani.

Különösen fontos kapcsolódási területek a következők:

- térképi tartalom és azonosság megállapítása,
- változás-bejelentési kötelezettség,
- vázrajz benyújtási kötelezettség.

3.2. 10.3.2 A földmérési szakfelügyelet feladatai

A földmérési és térképészeti tevékenység összhangját és a szakmai követelmények érvényesülését a szakigazgatási szervezetek a *földmérési szakfelügyelet* útján biztosítják. A feladatokat a megyei földhivatalok és a FÖMI együttesen látják el.

A *szakfelügyeleti tevékenység* körébe tartozik:

- a. a földmérési és térképészeti tevékenység végzéséhez szükséges *jogosultság* fennállásának,
- b. meghatározott földmérési és térképészeti tevékenységek *bejelentési kötelezettsége* teljesítésének,
- i. a jogszabályok, szabványok, szakmai *szabályzatok betartásának* ,
 - a. a minőségi követelmények biztosításának, illetve a munkák *minőségbiztosításának* és *minőségtanúsításának* ,
 - b. a földmérési adatok *felhasználására* vonatkozó előírások betartásának *ellenőrzése* ;
 - c. a sajátos célú, bejelentésre kötelezett földmérési *munkák nyilvántartása* ;
 - d. az állami földmérési *alaptérkép* (a továbbiakban: alaptérkép) átvételi *vizsgálata* ;
 - e. az *ingatlanrendező* földmérői *minősítéssel* kapcsolatos eljárás során a szakmai *véleményezés* ; indokolt esetben az ingatlanrendező földmérői minősítés visszavonásának *kezdeményezése* .

A szakfelügyeleti feladatokat *első fokon* elsősorban a *megyei földhivatal* - a *körzeti földhivatal* eseti közreműködésével - látja el. A szakfelügyeleti tevékenységet a megyei *földmérési szakfelügyelő* irányítja.

A szakfelügyeleti ellenőrzés *kiterjed* a földmérési és térképészeti tevékenységet folytató jogi személyekre, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetekre és a természetes személyekre.

A szakfelügyeleti ellenőrzések végrehajtására az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 2004. évi CXLI (az ún. *közigazgatási eljárási*) törvény [6] rendelkezéseit kell alkalmazni. A szakfelügyeleti hatósági ügyekben *másodfokon a FÖMI* jár el.

A szakfelügyeletet ellátó szervezet a földmérési és térképészeti munkát végzőt, az arra jogosult szervezetet, illetve személyt az ellenőrzés során feltárt hibák kijavítására, illetve a hiányosságok megszüntetésére kötelezi.

Mivel a FÖMI – egyéb szakmai tevékenységein túl – ellátja a földhivatalok szakfelügyeleti és minőségbiztosítási tevékenységének központi ellenőrzését is, a megyei földhivatal a szakfelügyeleti tevékenységéről készített éves beszámoló jelentését a FÖMI-nek küldi meg.

A FÖMI összesíti a földhivatalok szakfelügyeleti tevékenységéről szóló beszámolókat, az erről készített jelentését a (Földművelésügyi és) Vidékfejlesztési Minisztériumnak terjeszti fel.

A **FÖMI** *első fokú* szakfelügyeleti ellenőrzést is végezhet, de csak a vidékfejlesztési miniszter által esetenként kijelölt jogi személyre, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetre, továbbá természetes személyre kiterjedően.

A FÖMI által ellátott első fokú szakfelügyeleti hatósági ügyekben másodfokon a vidékfejlesztési miniszter jár el.

4. 10.4 A sajátos célú földmérési és térképészeti tevékenység koordinációja

Amint említettük: a sajátos célú földmérési és térképészeti munkák azok, amelyek nem tartoznak az állami alapmunkák körébe.

Fontosabb sajátos célú földmérési munkák:

1.) Beruházásokkal kapcsolatban:

- tervezéssel,
- kivitelezéssel,
- állapotörögzítéssel,
- megvalósult állapot felméréssel;

1. Kisajátítás geodéziai munkája
2. Településszerkezeti (régebben: Általános), illetve Szabályozási (Részletes Rendezési) terv alaptérképe,
3. Telekalakítások földmérési és térképészeti munkája,
4. Erdő- és mezőgazdasági üzemi térkép készítése,
5. Földrendezési eljárással,
6. Talajvédelemmel, vízgazdálkodással,
7. Létesítmények üzemeltetésével kapcsolatos munkák;
8. Tematikus térképészeti munkák.

A sajátos célú földmérési és térképészeti tevékenységnek tekintendő az állami alapfeladatok körébe nem tartozó földmérési és térképészeti munkákra – meghatározott feltételekkel – bejelentési és munkarész benyújtási kötelezettség vonatkozik.

4.1. 10.4.1 A földmérési és térképészeti munkák kötelező bejelentése

Felsorolni!

Az állami alapadatok változását vagy bővítését eredményező sajátos célú földmérési és térképészeti munkát a munka megkezdése előtt (legalább 15 nappal):

- az alappontsűrítéssel járó munkákat,
- az állami alapmunkákat,
- közigazgatási és fekvéshatár változással kapcsolatos munkákat,
- kisajátítási munkákat, és teljes fekvés digitalizált előállításával kapcsolatos munkákat.

az illetékes *megyei földhivatalhoz be kell jelenteni* . A bejelentés alapján a földhivatal meghatározhatja a munka különleges szakmai követelményeit.

Be kell jelenteni továbbá

ha *a változás* vagy bővítés *több mint 30 földrészletet, illetve külterületen több mint 50 hektárt* érint – annak megkezdése előtt – **Célja** : a felesleges és párhuzamos munkavégzés elkerülése, az adatszolgáltatásra való felkészülés, a szakszerű munka elősegítése.

A bejelentési kötelezettség alá tartozó földmérési és térképészeti munkákat az ezzel megbízott vállalkozó (fővállalkozó) a rendelet melléklete szerinti bejelentőlapon, *a munka tervezett megkezdése előtt legalább 15 nappal* az illetékes megyei földhivatalhoz köteles bejelenteni. A bejelentőlap felépítésére lásd a következő mintát (10.1 ábra).

A bejelentés elmulasztásából származó hibák kijavítása a vállalkozó (fővállalkozó) feladata.

A *földhivatal* a bejelentést 15 napon belül *visszaigazolja* . A visszaigazolásnak **tartalmaznia kell** a munkavégzésre vonatkozó szakmai követelményeket, illetve az alkalmazandó szabványra és szabályzatra való utalást.

Amennyiben a földhivatal határidőben nem tett eleget visszaigazolási kötelezettségének, és a záradékolásra leadott munkarészek a vonatkozó szabványnak, szabályzatnak megfelelnek, a vizsgálat során további szakmai követelmények a bejelentővel szemben nem támaszthatók.

A bejelentésre kötelezett **munkák** szakmai szabályzatban és a bejelentés visszaigazolásában meghatározott leadandó **munkarészeit** a munkát végző **a munka befejezése után 30 napon belül köteles** átadni **a megyei földhivatalnak** .

Az alaptérkép tartalmának megváltoztatására irányuló munkákat az állami alapadatok kötelező felhasználásával **ügy kell készíteni** , hogy a keletkező új földmérési adatok *beilleszthetők legyenek* az *állami alapadatok állományába* .

Minta

.....

a bejelentő nyilvántartási száma a földhivatal nyilvántartási száma

Földmérési és térképészeti munkák bejelentése

1. A bejelentő felmérő neve és címe:

.....

2. A megbízó neve és címe

.....

3. A munkával érintett település(ek) neve:

.....

4. A munkával érintett helyrajzi számok:

.....

5. A felméréndő terület nagysága: hektár, vagy a vonalas létesítmény hossza: km

6. A munka rövid leírása:

.....

.....

7. A készítendő térképi adatállomány formátuma:

..... vagy a készítendő térkép méretaránya:

.....

9. A munka megkezdésének időpontja:

10. A munka befejezésének várható időpontja:

11. Egyéb megjegyzések:

.....

12. A munkaterület vázlatát a bejelentőlap hátoldalán vagy külön vázlaton – az állami földmérési alaptérkép szelvényhálózatának felhasználásával – kell ábrázolni.

Kelt

.....

aláírás

Forrás: a 16/1997. (III. 5.) FM rendelet melléklete

4.2. 10.4.2 Munkarész benyújtási kötelezettség

Az ingatlan-nyilvántartás tartalmát érintő sajátos célú földmérési és térképészeti *munkákat vizsgálat, a minőségtanúsítás ellenőrzése, illetve a változás átvezetése céljából a földhivatalhoz be kell nyújtani*. A vizsgálatért külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. A vizsgálat által megállapított hibák kijavítása a munkát végző feladata. A javítás elvégzésére a földhivatal határidőt állapít meg.

Jogszabály előírásai alapján megvalósulási térkép készítésére kötelezett *beruházó a változási vázrajzot a beruházás befejezésétől számított hat hónapon*, illetve egyéb esetben (épületfeltüntetés) a használatbavételi engedély kézbesítését követő *harminc napon belül az illetékes földhivatalhoz* nyújtja be.

Az alaptérkép tartalmát nem érintő munkák során készült, de *az állami alapadatok körébe tartozó*, esetleges új adatokat tartalmazó *munkarészeket is át kell adni* az illetékes körzeti földhivatalnak az állami alapadatok közé történő beillesztés céljából.

A benyújtott munkarészeket a földhivatal megvizsgálja, és az állami alapadatok közé történő beillesztésükről saját hatáskörében dönt.

A sajátos célú földmérési és térképészeti munkák során keletkezett *munkarészek egy példányát a munkát végző tíz évig (garanciális idő!) köteles megőrizni*.

5. 10.5 A földmérési tevékenység folytatásának feltételei ¹

A földmérési és térképészeti munka külön jogszabályban meghatározott **szakképzettséghez kötött** tevékenység.

A földmérési és térképészeti munkákat, az *érvényben lévő szabványokban és szakmai szabályzatokban előírt minőségben kell elkészíteni*.

A földmérési és térképészeti munka **minőségét** a vállalkozó földmérő, illetve a gazdálkodó szervezet **tanúsítja**. A bányatérképek minőségét hites bányamérő tanúsítja.

Az alaptérkép, illetve az annak tartalmában változást eredményező földmérési **munka irányítását**, illetve a hatósági eljárás lefolytatásához szükséges térkép, változási vázrajz **minőségének tanúsítását** csak *ingatlanrendező földmérői minősítéssel rendelkező földmérő végezheti*.

5.1. 10.5.1 Jogosultság és szakképzettség

A gyakorlatban a következő cégek és intézmények végeznek földmérési munkákat:

- Földmérési szervek, vállalatok (földhivatalok, Rt-k, Kft-k. Bt-k)
- Építéstervezésre jogosult szervek,

¹ Megjegyzés. A földmérési jogosultságok módosítását a VM FTF 2010. évben tervezi.

- Állami szervezetek, ha van szakképzett dolgozójuk,
- Oktatási intézmények ha van szakképzett dolgozójuk,
- MTESZ földmérési társasága (MFTTT),

Személyi feltételek:

- Ingatlanrendezői jogosítvánnyal rendelkező földmérők,
- Földmérési szakértők, igazságügyi szakértők
- Tervezői névjegyzékben szereplők,
- Tulajdonos, ha van szakképzettsége és jogosultsága.

Láthatóan tehát csak bizonyos feltételekkel végezhető földmérési munka. E feltételek közé:

- a szakképzettség és
- a munkavégzésre való jogosultság tartozik.

5.2. 10.5.2 A földmérési és térképészeti szakképzettség

Földmérési szakképzettség nek számít:

- a. az okleveles földmérőmérnöki, az okleveles földmérő szakos építőmérnöki, illetve az okleveles földmérő és térinformatikai mérnöki végzettség;
- b. a földmérő, a földrendező üzemmérnöki, illetve a földmérő, a földrendező mérnöki végzettség;
- i. az okleveles építőmérnöki, az okleveles erdőmérnöki, illetve az okleveles bányamérnöki vagy az okleveles térképész végzettség, továbbá az építőmérnöki szakterületen szerzett üzemmérnöki vagy mérnöki végzettség;
- a. földmérő *technikusi és szaktechnikusi*, illetve kataszteri szaktechnikusi végzettség;
- b. olyan egyéb technikus végzettség, ahol a képesítő (érettségi) tárgyak között a földmérés szerepel.

Térképészeti szakképzettség:

- a. az okleveles térképész (kartográfus) végzettség; valamint
- b. a térképész-technikusi végzettség.

Az állami földmérési alaptérkép készítéséhez, változásainak vezetéséhez, a *földrészlethatár* kitűzési munkáinak önálló végzéséhez, illetve irányításához, továbbá az említett földmérési *szakfelügyelői* feladatok ellátásához *ingatlanrendező földmérői minősítés* szükséges.

Állami alapadatokat tartalmazó térképekből átdolgozott vagy azonos tartalmú *térképek minőségét* – megjelenési formájuktól (analóg vagy digitális) függetlenül – *szakirányú felsőfokú* végzettséggel rendelkező személynek kell *tanúsítania* .

5.3. 10.5.3 Az ingatlanrendező földmérői minősítés

Általános előírás: alaptérképi tartalmat érintő munkát csak az Ingatlanrendezői földmérői minősítéssel rendelkező földmérők végezhetnek. Ennek a minősítésnek megszerzése a következő feltételek teljesülése esetén kérhető:

- felsőfokú szakképzettség (főiskola vagy egyetem),
- megfelelő szakmai gyakorlat (főiskola, egyetem után 5 év)
- megfelelő referencia-munkák (10 nagyobb vagy 30 kisebb, a földmérési alaptérkép tartalmát érintő munka),

- földhivatali vélemény.

A minősítés megadása indokolt esetben külön vizsgáláshoz köthető.

Ingtatlanrendező földmérői minősítést az a büntetlen előéletű személy kaphat, aki szakirányú felsőfokú szakképzettséggel és legalább ötéves földmérői gyakorlattal, továbbá referenciamunkákkal rendelkezik.

Földmérői **gyakorlati időnek** tekintendő:

- a. a munkáltató által igazolt földmérési munkakörben eltöltött időt;
- b. a földmérési szakképesítést nyújtó közép- és felsőfokú oktatási intézményben végzett szakmai oktatói tevékenységet;
- i. a szakképesítés megszerzése után egyéni vagy társas vállalkozásban folytatott földmérési tevékenység idejét.

Földmérési *referenciamunkának számít:*

- a. a földhivatalnál végzett földmérői tevékenység;
- b. a földrészelethatár kitűzése érdekében, valamint a földmérési alaptérkép tartalmában változást eredményező, legalább 30 db földmérési munka, az átvevő földhivatal megnevezésével; vagy
- i. legalább 100 ha belterületről vagy 1000 ha külterületről készített állami földmérési alaptérkép, az átvevő földhivatal megnevezésével.

A minisztérium méltányosságból - egyszeri alkalommal - hozzájárult a jogosítvány középfokú végzettségük részére történő megszerzéséhez abban az esetben, ha a szakmában több, mint 20 éve dolgoztak és külön szaktanfolyamon frissítették fel ismereteiket.

Az ingatlanrendező földmérői *minősítés megszerzésének eljárási rendje.*

Az ingatlanrendező földmérői minősítést *kérelemre* az Ingatlanrendező Földmérői *Minősítő Bizottság* (a továbbiakban: Minősítő Bizottság) döntése alapján a *FÖMI* adja ki. A FÖMI a minősítéssel rendelkező földmérőkről nyilvántartást vezet, amelynek változásairól a megyei földhivatalokat folyamatosan tájékoztatja.

Az ingatlanrendező földmérő ellen esetlegesen benyújtott panaszt a Minősítő Bizottság köteles megvizsgálni. A vizsgálatot földhivatali véleményre alapozva, valamint az érintett(ek)et is meghallgatva kell lefolytatni.

A minősítést - szakmai vagy etikai okok miatt – a Minősítő Bizottság döntése alapján – a FÖMI a visszavonja, vagy legfeljebb kétévi időtartamra szünetelteti. A *szüneteltetés alatt* a földmérő ingatlanrendezői minősítéshez kötött tevékenységet *önállóan nem* (csak irányítással) végezhet.

Visszavonás esetén a minősítés újbóli megadása csak három év elteltével kérhető.

Az ingatlanrendező földmérők nyilvántartásából törölni kell a minősített földmérőt:

- a. a földmérő kérelmére;
- b. a földmérő elhalálozása esetén;
- i. a Minősítő Bizottság döntése alapján.

Az Ingatlanrendező földmérői minősítés *tehát:* megfelelő szakképzettségtől, szakirányú gyakorlatban eltöltött időtől és elvégzett referenciamunkáktól függő *olyan földmérői minősítés, mely jogot ad állami földmérési alaptérkép* készítésére, illetve az abban bekövetkezett változások *átvezetéséhez szükséges munkálatok* irányítására, valamint ilyen munkarészek aláírására, vizsgálatára, minőségének tanúsítására. Az ingatlanrendező földmérői minősítésű szakemberekről *hivatalos névjegyzék* készül.

5.4. 10.5.4 A földmérő igazolvány

A földmérő szakképesítését a munka végzése során (1998. január 1-jétől) *arcképes földmérő igazolvánnyal* köteles igazolni. Földmérő igazolványt csak a felsorolt közép- vagy felsőfokú *szakképzettséggel rendelkező* személy kaphat.

2010-től a földmérő igazolvány megkérése várhatóan *nem lesz kötelező* a munkálatokhoz, de mindenképpen *célszerű*, hogy a terepi dolgozó rendelkezzen ezzel a fényképes igazolvánnyal.

A földmérő igazolvány kiadása iránti igényt a megyei (fővárosi) földhivatalnál, honvédségi alkalmazottak esetében a honvédség térképésszolgálatánál, az ott beszerezhető *igénylőlapon* lehet benyújtani. Az igényeket a *megyei földhivatal*, illetve a honvédség térképésszolgálatára hivatalból továbbítja a FÖMI-hez.

Az igényléshez csatolni kell:

- a. 1 db igazolványképet,
- b. az előírt szakképzettséget igazoló oklevél (bizonyítvány) másolatát,
- i. az igazgatási szolgáltatási díj befizetését igazoló készpénz-átutalási megbízás másolatát.

A földmérő igazolványt a *közigazgatási államtitkár aláírásával a Vidékfejlesztési Minisztérium adja ki*. Elkészítéséről és nyilvántartásáról a FÖMI gondoskodik.

A földmérő igazolvány a kiállításától számított tíz évig érvényes.

(Tehát a földmérők az ingatlanrendezői földmérő minősítés megszerzéséhez szükséges *gyakorlati ideje és a referencia-munkák készítésének lehetősége a szakképzettség megszerzésétől azonnal fennáll*, amennyiben szakirányú munkakörben tevékenykedik.)

5.5. 10.5.5 A földmérési munka végzése

A földmérő legtöbbször a terepen végzi munkáját. Nem is mindig csak a *Megbízó* tulajdonában levő területen (de tevékenységének eredménye sem mindig egyezik a megrendelő *elvárásaival*). Szükséges, hogy a földmérőnek jogosultsága legyen arra, hogy valamely munkához méréseit elvégezhesse.

A földmérő e tevékenység végzésére való jogosultságát:

- *földmérő igazolványával és*
- *az adott munka végzésére szóló megbízást tanúsító okirattal* (pl. megbízással, megrendeléssel) igazolhatja.

A helyszíni (azonosítási, mérési) munkák végzését megelőzően a terület tulajdonosát **értesíteni** kell. Az értesítésnek *tartalmaznia kell* a mérés időpontját, célját, továbbá a jogosultságot biztosító és a tűrési kötelezettséget előíró jogszabályi hivatkozást.

Az értesítést az eljáró *földmérőnek*, illetve a földmérési szervezetnek *kell kiküldenie*. (Esetenként előfordulhat, hogy a megrendelő átvállalja az érdekelt szomszédok értesítését a helyszíni munka időpontjáról. Ilyenkor célszerű ezt a megrendelésre rávezetni és a megrendelővel aláíratni. Különben az értesítés felelőssége a földmérőt terheli.)

Gyakran csak a terepi mérések közepette derül ki, hogy a mérést olyan ingatlanon keresztül (is) végezni kell, amelynek tulajdonosát előzetesen írásban nem értesítettük. Ilyenkor a mérés megkezdése előtt szóban kell a bejelentést megtenni (tudni kell azonban, hogy a tulajdonos ragaszkodhat az előzetes írásbeli értesítéshez).

Természetesen a mérés végrehajtására vonatkozó felhatalmazás *csak a megbízás teljesítéséhez* szükséges tevékenységre hatalmazza fel a földmérőt, az indokolatlan károk okozásának elkerülésével! Amennyiben mégis károkozás történne, azt meg kell téríteni.

Nagyobb volumenű földmérési és térképészeti tevékenységet a helyszíni *munka megkezdése előtt legalább tizenöt nappal korábban közzé kell tenni*. Egyéb esetben konkrét személynek küldendő értesítéskor is gondolni kell arra, hogy a tulajdonos jelenléte érdekében szükség szerint intézkedni tudjon (szabadság kérése, a helyszínre utazás, stb.).

6. 10.6 Az építészeti-műszaki tervezési jogosultság

Az építészeti szakterületet érintő földmérési (geodéziai geoinformatikai) feladatok végrehajtásához ún. építészeti-műszaki tervezési jogosultság szükséges. Ilyen tevékenység többek között (a tantárgyhoz kapcsolódóan) a különféle telekalakítási feladatkör. Enélkül a meghatározott feladatkörbe tartozó tevékenység nem végezhető, illetve ezzel a jogosultsággal bíró szakembernek ilyen munkákat felül kell véleményezni és ezt aláírásukkal kell tanúsítani.

A jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara területi (megyei) Csoportjánál kell kérni, amely a Geodéziai és geoinformatikai tagozat területi csoportjának véleményezése után – megadott további feltételek fennállása után (szakképzettség, szakmai gyakorlat, referencia munkák, stb.) dönt a **geodéziai tervezői jogosultság** megadásáról. Kérdéses esetben a Kamara tagozatának minősítő Bizottsága állásfoglalását kérhetik. Ez a geodéziai tervezői jogosultság megfelel jogszabályban foglalt jogosítványnak. A jogosítvány számát és a jogosult aláírását a felülvizsgált munkára el kell helyezni.

7. 10.7 Összefoglalás, ellenőrző kérdések

A Nagyméretarányú térképezés II. tantárgy első moduljában bemutattuk a földmérési és térképészeti tevékenységre vonatkozó alapvető szakmai szabályokat és a tevékenység folytatásának feltételeit, amelyek nélkülözhetetlenek már egy kisebb volumenű földmérési munka végrehajtása szempontjából is.

Az ismeretek elsajátításának ellenőrzése érdekében válaszoljunk a következő kérdésekre:

1. Mít nevezünk földmérési és térképészeti tevékenységnek és milyen alapvető jogszabályok vonatkoznak ezekre?
2. Mi a földmérési szakfelügyelet és koordináció lényege és miként valósul ez meg hazánkban?
3. Mely földmérési és térképészeti munkák kötelezettek előzetes munkabejelentésre és mi ennek a lényege?
4. Mely munkákat kell benyújtani a földhivatalhoz felülvizsgálatra?
5. Mít tekinthetünk földmérési és térképészeti szakképesítésnek?
6. Mire szolgál a földmérő igazolvány? Ki adja ki és milyen feltételekkel?
7. A földmérési munka végzésének szabályai.
8. Mít jelent az ingatlanrendező földmérői jogosítvány? Milyen feltételekkel adható és mire jogosít fel?
9. Mi az építészeti műszaki tervezési jogosultság és hol szerezhető meg? Mire jogosít fel?

Irodalomjegyzék

- 1) 1996. évi LXXVI. tv a földmérési és térképészeti tevékenységről.
- 2) 16/1997 Korm. sz. rendelet az [1] végrehajtásáról.
- 3) 21/1997 FM sz. rendelet az [1] végrehajtásáról.
- 4) Az ingatlan-nyilvántartásról szóló CXLI törvény.
- 5) Vincze L.: *Országos felmérés II. főiskolai jegyzet.* NyME Geoinformatikai főiskolai Kar, Székesfehérvár, 2003
- 6) 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket)

- 7) 104/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet a településtervezési és az építészeti-műszaki tervezési, valamint az építésügyi műszaki szakértői jogosultság szabályairól.
- 8) A Kormány 246/2009. (XI. 3.) Korm. rendelete a földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézettről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól szóló 338/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet, valamint az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról.
- 9) 129/2010 Korm.sz rendelet a [6] módosításáról.